

Innehåll

Miljö- och hälsoskydd	1
Miljömålsarbete	3
Naturvård	4
Fysisk planering	5
Kulturmiljö	6
Övrigt	7

Vänsterspalten

Kalendarium	2
Nya publikationer	3
Remissyttranden	4
Beslut från miljöprövnings- delegationen	5
Personallytt	6

MILJÖ & PLAN *nytt*

Länsstyrelsen i Stockholms län
Box 22067
104 22 STOCKHOLM

Tfn 08-785 40 00 (vx)
Fax 08-651 57 50

E-post:
fornamn.efternamn@lansstyrelsen.se

Webbplats:
www.lansstyrelsen.se/stockholm

Ansvarig utgivare: Lars Nyberg

Redaktörer: Håkan Häggström,
Ingrid Nordemar, Therese Vestin,
Mattias Jansson, Lena Hackzell,
Britta Roos samt Christina Fagergren.

Nyhetsbrevet kommer ut 4 gånger/år.
Nyhetsbrevet finns även på
[www.lansstyrelsen.se/stockholm/
miljoplannytt](http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/miljoplannytt)

Nästa nummer är planerat till
mars 2009.

Välkommen till ett nytt nummer av Miljö & Plan Nytt!

I detta nummer kan du bland annat läsa om regionala miljödagen, luftföroreningar i Stockholm, rovdjursinventeringen och ett nytt kulturminne.

God Jul & Gott Nytt År!

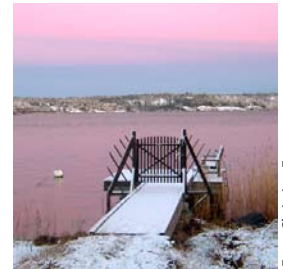

Foto: Christina Fagergren

Miljö- och hälsoskydd

Stärkt skydd för stockholmarnas dricksvatten

Länsstyrelsen har beslutat att inrätta ett vattenskyddsområde i Östra Mälaren för ytvattentäkter (vattenverk) vid Norsborg i Botkyrka kommun, Görvåln i Järfälla kommun samt Lovö och Skytteholm i Ekerö kommun. Tillsammans försörjer vattenverken omkring

1,7 miljoner länsinvånare med dricksvatten. Skyddsområdet är indelat i tre skyddszoner: vattentäktzoner vid vattenverken samt en primär och en sekundär skyddszon. Till skyddsområdet hör skyddsföreskrifter som syftar till att reglera och förhindra verksamheter, hantering och åtgärder som kan medföra risk för vattenförorening och negativ påverkan på råvattenkvaliteten. Beslutet med karta och skyddsföreskrifter hittar du [här >>](#)

Kontakt: Lars Åkerblad, tfn 08-785 51 02

Nytt ramdirektiv om avfall

Europaparlamentet och rådet har beslutat om ett nytt ramdirektiv för avfall. Direktivet 2008/98/EG ska vara införlivat i svensk lagstiftning senast den 12 december 2010. Det får stor betydelse för de svenska avfallsbestämmelserna eftersom ramdirektivet styr stora delar av femtonde kapitlet i miljöbalken med tillhörande förordningar och föreskrifter. Läs direktivet [här >>](#)

Kontakt: Erland Nilsson, tfn 08-785 51 11

Samverkan mot illegal utförsel av avfall

Alla kommuner och länsstyrelser har gemensamt tillsynsansvar för att förhindra olagliga transporter av avfall över de svenska gränserna enligt EU:s avfallstransportförordning 1013/2006.

Kalendarium

15 januari 2009

Regionala miljödagen

Seminarier handlar om hur Stockholmsregionen kan hitta vägar som gynnar både klimatmål och ekonomisk tillväxt. Stockholms län behöver genomgå en energiomställning. Länsstyrelsen, Kommunförbundet Stockholms län och Regionplane- och trafikkontoret samlar företrädare för näringslivet och det offentliga för att tillsammans diskutera hur vi kan minska klimatpåverkan samtidigt som ekonomisk utveckling främjas. Vad kan vi i regionen göra för att öka hushållningen med energiresurser och minska utsläppen av växthusgaser, så att vi kan nå energi- och klimatmålen men även främja innovationer och tillväxt?

Talar på seminariet gör bland andra Per Unckel, Ulla Hamilton och Sandro Scocco. Seminariet vänder sig tjänstemän och politiker inom kommunernas miljö- och planverksamhet.

För mer information kontakta Helen Janelöv, tfn 08-785 51 52

3 mars 2009

Vattendagen på Södertörn

Arrangeras av Haninge, Nynäshamn och Tyresö kommun i samarbete med Länsstyrelsen. Riktad sig såväl till politiker och tjänstemän som till allmänheten och kommer att äga rum i Haninge kommunhus.

För mer information kontakta Uwe Stephan
uwe.stephan@lansstyrelsen.se

www.lansstyrelsen.se/stockholm/seminarier

Tillsynen kan genomföras på företag, på vägar, i hamnar och på flygplatser etc. De tillsynsaktiviteter som görs rapporteras årligen till Naturvårdsverket som i sin tur rapporterar detta till EU. Ett IMPEL-projekt inom EU pågår som kommunerna kan få medverka i under våren 2009.

Läs mer [här >>](#)

Kontakt: Ylva Bjurström, tfn 08-785 40 35
Sven Bomark, tfn 08-785 41 19

Ändring av provningsplikt för skrotar

Skrotverksamheter som hanterar även andra fordon än bilar som till exempel lastbilar, bussar och mopeder är numera provningspliktig verksamhet (B). Har verksamhetsutövaren inte lämnat in en ansökan innan den 1 juli 2008 får andra motorfordon än bilar inte hanteras på anläggningen.

Kontakt: Ylva Bjurström, tfn 08-785 40 35
Sven Bomark, tfn 08-785 41 19

Foto: Christina Fagergren

Förslag från Reach-utredningen

Länsstyrelsen har yttrat sig angående Reach-utredningens slutbetänkande som rör översyn av svensk kemikalielagstiftning med avseende på tillsyn, avgifter och vad som följer av Reach-förordningen. Läs yttrandet [här >>](#)

Kontakt: Rasha Ishaq, tfn 08-785 51 32

Förorenade områden

Regionala programmet/bidrag

Det regionala programmet för efterbehandling av förorenade områden för 2009, en ansökan om medel för planerad efterbehandlingsverksamhet och utredningar samt en redovisning av nyckeltal har lämnats till Naturvårdsverket.

Bidrag har lämnats för att under hösten genomföra miljötekniska undersökningar på två före detta träimpregneringsanläggningar i Botkyrka respektive Vaxholms kommun.

Inventering av förorenade områden

Resultatet från inventering av brandövningsplatser redovisas i rapport 2008:26, Förorenade områden – Inventering av brandövningsplatser i Stockholms län, som finns att läsa och hämta på Länsstyrelsen webbsida. Du hittar den [här >>](#)

Övrigt

Nya generella riktvärden för förorenad mark samt Naturvårdsverkets bedömning av tillsynsansvar finns på Naturvårdsverkets hemsida. Läs mer [här >>](#)

Litteratur

Inom kunskapsprogrammet Hållbar sanering har en ny rapport (rättad utgåva) tagits fram, "Kriterier för effektiv riskkommunikation". Du hittar den på Naturvårdsverkets hemsida [här >>](#)

Kontakt: Birgitta Swahn, miljöskydds-enheten, tfn 08-785 5103

Nya publikationer

Rapporter

R2008: 31
Skarvar och fågelskär i Mälaren 2008.

R2008:29
Risk- och sårbarhetsanalys 2008 för Stockholms län.

R2008:27
Regionalt program för efterbehandling av förorenade områden i Stockholms län 2009.

R2008:26
Förorenade områden - Inventering av brandövningsplatser i Stockholms län.

R2008:25
VA-GIS Mälardalen - Förstudie om GIS och databaser för gemensam effektiv hantering av data om enskilda VA.

Övrigt

Läderbagge *Osmoderma eremita* i Hörningsholm (Mörkö, Stockholms län) - Inventeringsrapport 2008.

Dagsländan *Siphonurus armatus* - Bidrag till kunskapen om den rödlistade dagsländan.

Fantastiska träd - Information om hotade arter: träd i kulturlandskapet.

Så här sköter du träd i kulturlandskapet.

Inventering av flodnejonöga - Ett länsövergripande samverkansprojekt i Mälarmynnande vattendrag.

www.lansstyrelsen.se/stockholm/publikationer

Miljömålsarbete

Regionala miljödagen 15 januari 2009

Seminarier handlar om hur Stockholmsregionen kan hitta vägar som gynnar både klimatmål och ekonomisk tillväxt. Stockholms län behöver genomgå en energiomställning. Länsstyrelsen, Kommunförbundet Stockholms län och Regionplane- och trafikkontoret samlar företrädare för näringsliv och det offentliga för att tillsammans diskutera hur vi kan minska klimatpåverkan samtidigt som ekonomisk utveckling främjas. Vad kan vi i regionen göra för att öka hushållningen med energiresurser och minska utsläppen av växthusgaser, så att vi kan nå energi- och klimatmålen men även främja innovationer och tillväxt?

Talar på seminariet gör bland andra Per Unckel, Ulla Hamilton och Sandro Scocco. Seminariet vänder sig tjänstemän och politiker inom kommunernas miljö- och planverksamhet.

Kontakt: Helen Janelöv, tfn 08-785 51 52

Nedfallsberäkningar för år 2020 på kommunnivå

Översiktliga beräkningar av nedfallet av svavel och kväve i länet visar att nedfallet år 2020 skulle kunna minskas till en nivå nära den kritiska belastningen. Det kräver dock att åtgärder enligt ingångna avtal följs i hela Europa. Under de senaste åren har nedfallet av svavel minskat medan nedfallet av kväve är oförändrad i länet. En viss upplagring av kväve i våra skogsmarker sker med nuvarande nedfall. Kväve som avrinner till kustvattnen bidrar bland annat till övergödning av Östersjön.

Det här kan du läsa i mät rapporten "Övervakning av luftföroreningar i Stockholms län - mätningar och modellering" som beskriver resultat till och med september 2007.

Läs rapporten [här >>](#)

Kontakt: Lennart Ljungqvist, tfn 08-785 51 30

Effektivare hantering av data om enskilda avlopp

I en ny rapport presenterar länsstyrelserna i Mälardalen en förstudie om hur geografiska informationssystem (GIS) och databaser kan användas för hantering av information om enskilda avloppsanläggningar.

De 10 procent av de svenska hushållen som har enskilda avlopp släpper ut lika mycket övergödande ämnen som de 90 procent som är anslutna till kommunala reningsverk. Genom att använda GIS för att kartlägga enskilda avlopp kan man konkret visa var alla enskilda VA-anläggningar finns, samt deras status. Kartorna kan även åskådliggöra hur vattenskyddsområden ligger i relation till de enskilda avloppen. Kartunderlaget underlättar för kommunerna att integrera VA-frågorna tidigt i planeringsprocessen.

Förstudien har initierats av Länsstyrelserna i Stockholms, Västmanlands, Uppsala, Södermanlands och Örebro län tillsammans med Mälardalsrådet, med stöd av Stockholms läns landsting. Läs rapporten [här >>](#)

Kontakt: Gunnar Aneer, tfn 08-785 51 18

Nu finns det 61 främmande arter i svenska havsområden och ytterligare 53 kan vara på väg

Främmande arter är ett av de största hoten mot den biologiska mångfalden, och vattenmiljöer verkar vara känsligare än landmiljöer.

Remissyttranden

Yttrande över slutbetänkande över Reach-utredningen M2007:01 (SOU 2008:73)

Yttrande till Miljödepartementet över Stadskontorets utredning om vrak och ägarlösa båtar (2008-10-14)

www.lansstyrelsen.se/stockholm/remissyttranden

När en införd art har blivit livskraftig i sin nya miljö är den i stort sett omöjlig att utrota.

På webbplatsen www.frammandearter.se kan du läsa om nya arter i svenska havs- och skärgårdsområden. Under 2008 hittades bland annat asiatisk perukalg vid Orust, svartmunnad smörbult i Karlskrona skärgård och amerikansk hummer utanför Smögen. Läs också om populationsutvecklingen hos den amerikanska kammaneten i Östersjön och om lek av japanskt jätteostron utanför Lysekil.

Kontakt: Gunnar Aneer, tfn 08-785 51 18

Lyckad debattdag kring temat vatten

Den 6 november i år träffades representanter från landstinget, Länsstyrelsen, kommuner och kommunala VA-bolag i Stockholm på en debattdag på temat "Vatten är politik – vatten är pengar!". Deltagarna fick lyssna på föredrag om bland annat vattnets värden, åtgärdsprogrammen och vattendirektivet som ett hot mot det kommunala planmonopolet. De efterföljande diskussionerna behandlade viktiga juridiska och ekonomiska frågor och bjöd på många användbara svar och lösningar. Både deltagarna och årets arrangörer var ense om att satsa på en ny debattdag i början av 2010.

Läs en summering av årets debattdag [här >>](#)

Naturvård

Nya naturreservat i Danderyd och Norrtälje

Danderyds kommun har bildat ett nytt naturreservat, Ekebysjön, för att skydda såväl rekreativvärden som naturvärden. Bland annat har Ekebysjön ett rikt fågelliv. Förutom sjön består reservatet av skog och odlingslandskap.

Länsstyrelsen har bildat tre nya naturreservat i Norrtälje kommun. Storanden är ett skogspräglad myrområde med mycket höga naturvärden. Norrhenninge består av granskog och sumpskog och innehåller en rad rödlistade arter. Gullunge är en barrträdsdominerad naturskog med en artrik och värdefull kryptogamflora.

Kontakt: Örjan Hallnäs, tfn 08-785 49 05

Rovdjursinventering i Stockholms län

Länsstyrelsen har ansvar för förvaltningen av rovdjur i länet. Inventering är en av våra uppgifter och om snöförhållandena blir tillräckliga kommer vi att genomföra en så kallad ytinventering av lo och varg denna vinter. Metoden går ut på att ett stort antal inventerare söker av ett större område efter spår vid ett och samma tillfälle. Länsstyrelsen har givit Svenska Jägareförbundet i uppdrag att organisera och genomföra inventeringen i samarbete med andra organisationer som Riksjägarna, Naturskyddsföreningen och Svenska rovdjursföreningen. Det planerade inventeringsområdet omfattar Norrtälje, Sigtuna, Vallentuna och Österåkers kommuner i norr samt Södertälje och Nykvarn i söder. Länsstyrelsen genomför även riktade spårningsinsatser, så kallad "snoking", i andra delar av länet.

Rapportera observationer av lo, varg, björn, eller fårska spår av dessa till Länsstyrelsens rovdjurstelefon 070-785 01 22.

Kontakt: Eva Hedberg, tfn 08-785 52 17

Foto: Mattias Jansson

Beslut från miljöprövningsdelegationen

Stockholm Vatten AB

Tillstånd till framställning av fordonsgas samt ta emot och röta flytande externt material och spannmål vid Loudden i Stockholms kommun.

Haninge kommun

Tillstånd till att på fastigheten Haninge Dalarö 7:1 bygga om och fortsätta driva Dalarö avloppsreningsverk med tillhörande ledningsnät och anordningar på ledningsnätet samt tillstånd till fortsatt utsläpp av behandlat avloppsvatten från reningsverket till Dalarö ström.

Kungörelser

miljöfarlig verksamhet >>

Samverkansplaner för värdefulla kust- och havsområden

Samverkansplaner för värdefulla kust- och havsområden är ett riksomfattande pilotprojekt som har initierats av Naturvårdsverket och som ska pågå mellan 2008-2010. Projektet innehåller fem delprojekt som drivs av länsstyrelserna i Västernorrlands, Stockholms, Östergötlands, Blekinge och Västra Götalands län. Syftet är att utveckla förvaltningsformer för hållbart bevarande och nyttjande av större värdefulla kust- och havsområden. Samtliga fem projektområden är helt eller delvis marina skyddade områden och ska ha förvaltningsplaner klara till 2010. Samverkansplaner ska därför även uppfylla kraven för förvaltningsplaner för marina skyddade områden enligt Helsingfors- och Oslo-Paris konventionerna.

På uppdrag av Naturvårdsverket tillhandahåller Länsstyrelsen i Stockholm en central projektledare. Samma person är även projektledare för Stockholms delprojekt som handlar om att ta fram en samverkansplan för Baltic Sea Protected Area (BSPA) Stora Nassa – Svenska Högarne i Stockholms ytterskärgård.

Kontakt: Soheil Haghbayan, tfn 08-785 42 96

Fysisk planering

Enklare regler för prövning av vindkraft föreslås

Miljöprocessutredningens förslag om enklare prövning av vindkraft är ute på remiss. Enligt utredningens direktiv skulle de rättsregler som gäller för utbyggnad av vindkraft ses över. Bakgrunden är krav på en snabbare och enklare process från projektering till uppförande av ett vindkraftverk i förening med en planerad kraftigt utökad vindkraftsanvändning.

Förslagen bedöms medföra förenklingar i form av ett mindre antal processer, kortare handläggningstid samt minskade kostnader för företag och myndigheter. Vidare bedömer utredningen att kommunernas inflytande över markanvändningen inte påverkas i praktiken. Här kan du läsa [utredningens förslag >>](#)

Kontakt: Anette Broman, tfn 08-785 51 35

Anna Dominkovic, tfn 08-785 43 53

Granskningsyttrandet ska finnas med på hemsidan

Länsstyrelsen vill påminna om att granskningsyttrande från oss över såväl kommunomfattande som fördjupningar av översiktsplanen och tematiska tillägg till översiktsplanen enligt 4 kap. 2 § PBL [är en del av](#) och ska fogas till den antagna översiktsplanen.

Länsstyrelsen har noterat att granskningsyttrandet från oss ibland saknas i de antagna översiktsplanerna och då speciellt i fördjupningarna av översiktsplan. Numera redovisas oftast den gällande översiktsplanen även på kommunens hemsida, vilket är ett utmärkt sätt att sprida information om kommunens planering. Observera att även på hemsidan ska Länsstyrelsens granskningsyttrande finnas med och redovisas tydligt i anslutning till planen.

Kontakt: Carin Wanbo, tfn 08-785 51 48

Välbesökt Öppet Hus för kommunerna

Ett nittiototal personer hade hörsammat planavdelningens inbjudan till öppet hus med efterföljande mingel. Intresset var stort och vår nye länsöverdirektör Stig Orustfjord presenterade sig och

Personalnytt

Miljöavdelningen

Majlis Bergqvist är tjänstledig t.o.m. 1 maj 2009.

Erik Blomkvist är projektanställd t.o.m. 31 december 2009 och jobbar med inventering av förorenade områden.

Eva Olsson börjar den 26 januari 2009 och ska jobba med hälso-skydd.

Björn Carlberg är tjänstledig under perioden 24 november 2008 t.o.m. 30 april 2009.

Carl Rolff har slutat.

Sindre Langaas är tjänstledig i två år.

Anna Åhr-Evertsson vikarierar för Sindre i två år för arbete med vattenförvaltning

Christina Berglind är tillsvidare-anställd för att arbeta med marina frågor och vattenförvaltning

Planavdelningen

Inga förändringar.

hälsade besökarna välkomna. På dagordningen stod allt ifrån översiktspaneläget med sakfrågor om flyg, vind och riskfrågor till rättsfall och uppsikt över byggandet. Praktiska frågor och rutiner presenterades liksom vad som är på gång inom den närmaste framtiden. Diskussionerna fortsatte under trevliga former med kvällsmingel. Många uttryckte stort intresse för fortsatta liknande möten och vi hoppas kunna leva upp till denna efterfrågan.

Kontakt: Inger Holmqvist, tfn 08-785 54 26

Tidplanen för infrastrukturplaneringen

Länsstyrelsen startar i dagarna sitt första samråd med kommunerna om investeringar i transportinfrastrukturen i Stockholms län 2010-2021. Nedan kan du se tidplanen för hela infrastrukturplaneringen.

Regeringen presenterade i september 2008 propositionen "Framtidens resor och transporter" (2008/09:35) Av propositionen framgår att den statliga planeringsramen för hela landet uppgår till 417 miljarder kronor för perioden 2010-2021. Av dessa ska 200 miljoner kronor användas för drift och underhåll och resterande för utveckling av transportsystemet. Fördelningen mellan väg- och järnvägsåtgärder kommer att avgöras när åtgärdsplanerna har tagits fram.

Förslag till åtgärdsplaner tas fram av trafikverken (nationell transportplan) och länsstyrelserna (länsplan för regional transportinfrastruktur). Regeringen ska ha förslagen senast 2009-11-01 och beslutar därefter om fördelningen.

Tidplan:

-2009-01	Förutsättningar och framställningar från intressenterna inhämtas.
2009-01-15	Sista tidpunkt för inlämnande av underlag för statsbidragsobjekt.
2009-02-04	Planutkast tas fram.
2009-04-05	Avstämning mellan nationella och regionala planer
2009-06	Remissutskick av såväl regionala som nationella (preliminär version) planer.
2009-09-01	Förslaget till nationell plan lämnas till regeringen. Utskick formell remiss.
2009-09-15	Sista inlämningsdag för remissvar på regional plan.
2009-11-02	Sista dag för inlämning av remissvar på nationell plan till Näringsdepartementet.
2009-11-02	Förslag till regional plan, med alternativ, lämnas till regeringen för beslut.

Kontakt: Claes Halling, tfn 08-785 54 19

Kulturmiljö

Ett nytt och ett nygammalt byggnadsminne

Hässelby slott

Hässelby slott uppfördes av släkten Bonde i mitten av 1650-talet. Slottet är ett representativt historiskt minnesmärke från den tid då den svenska adeln skaffade sig stora gods i Stockholmstrakten. Trots huvudbyggnadens förändring på 1720-talet har slottet kvar sin barockkaraktär.

Byggnadsminnesförklaringen av fastigheten innebär bland annat att slottet med flyglar samt de tre andra byggnaderna inte får rivras eller flyttas. Byggnadernas exteriörer får inte heller förändras. Till byggnadsminnet hör ett så kallat skyddsområde. Det gäller slotts-

området som helhet och innebär att borggårdens murar mot norr och söder inte får förändras. Parken och trädgården får inte bebyggas utan ska underhållas så att byggnadsminnets karaktär bevaras.

Hässelby slott används idag i huvudsak som hotell och konferensanläggning och ägs av Stockholms stad.

Läs mer om byggnadsminnet [här >>](#)

Kontakt: Britta Roos, tfn 08-785 40 51

Nordiska museet

Nordiska museet ritat av Isak Gustaf Clason stod färdigt år 1907. Byggnaden har ett stort arkitekturhistoriskt värde genom att den uppvisar idéer och strömningar från en epok. Nordiska museet utgör ett för staden viktigt landmärke och har en central plats i den svenska arkitekturhistorien.

Nordiska museet har varit statligt byggnadsminne sedan 1970-talet och övergår nu till att vara enskilt byggnadsminne med specifika skyddsföreskrifter. Byggnadsminnet omfattar Nordiska museet och den så kallade Lusknäppen samt ett skyddsområde omkring byggnaderna. För byggnadsminnet gäller bland annat att Nordiska museets karaktär av landmärke i staden ska behållas, varför området inte får bebyggas ytterligare eller på annat sätt förändras. Inom området får inte vidtas sådana åtgärder med mark och vegetation så att byggnadsminnets karaktär förvanskas. Exteriör samt stomme, planlösning och ursprunglig fast inredning skyddas även genom skyddsbestämmelserna.

Nordiska museet fungerar än i dag för det ändamål det är uppfört för, och med samma ägare – Stiftelsen Nordiska museet. Museet har en stark koppling till Arthur Hazelius och skapandet av svensk folklivsforskning.

Kontakt: Kersti Lilja, tfn 08-785 42 48

Årets renovering i Södertälje

Restaureringen av Kattsvansen, kvarteren Lampan 5 och 9 har av Södertälje kommun och Södertälje byggmästarförening utsetts till årets renovering i Södertälje år 2007. Arbetena har delvis bekostats med kulturmiljöbidrag från Länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

Kontakt: Hanna Gelotte, tfn 08 785 44 59

Övrigt

Ändrade adresser till Länsstyrelsen

Landets länsstyrelser genomgår nu en anpassning till en ny gemensam IT-miljö. Det innebär att de anställda får nya e-postadresser och att länsstyrelserna får nya webbadresser. De gamla och de nya adresserna fungerar parallellt under en tid.

Principen för de nya e-postadresserna blir **fornamn.efternamn@lansstyrelsen.se**, utan prickar eller ringar över å, ä eller ö.

Om flera personer har samma namn används även en bokstav från ett mellannamn enligt regeln **fornamn.bokstav.efternamn@lansstyrelsen.se**

Den nya webbadressen för Länsstyrelsen i Stockholms län blir www.lansstyrelsen.se/stockholm

